

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

Titulus IV. De Clericis non Residentibus in Ecclesia vel Præbenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

TITVLVS IV.

De Clericis non Residentibus in Ecclesia vel Præbenda.

On solum ad exemplaris vitæ honestatem, sed ad diligentiam quoque in Divino officio, propter quod beneficium datur, *c. fm. de Rescript. in 6.* Clerici obligantur: quæ diligentia præcipuè Residentiam in Ecclesia & in Divinis Officiis præsentiam exposcit.

ARTICULUS I.

De Obligatione ad Residentiam.

SUMMARIUM.

1. Residentia est mansio in loco beneficii.
2. Causa personaliter præstandi officii.
3. Quod tamen aliquando per Vicarium obitur.
4. Ad residentiam jure tenentur beneficiati omnes.
5. Ab ea Simples saepe eximuntur vi Consuetudinis.
6. Prævalentis Juri Ecclesiastico, quod ad illam tenentur.
7. Curati residere tenentur eodem.
8. Imò & Divino jure.
9. Ab ipsis Pastoralem curam & assistentiam exposcente.

10. Ab ea vi nullius Consuetudinis.
11. Dispensatione tamen Apostolicâ aliquando liberantur.
12. Ut animarum curam Vicario committere valeant.
13. Duo beneficia obtinens, in eo, quod curatum est.
14. Si tale utrumque, in digniori, aut frequentiori.
15. Si omnino paria sint, in quo vult, residere potest.

Est autem Residentia Mansio sive assiduitas commorationis in Ecclesia seu loco beneficii, causâ servitii Ecclesiastici personaliter præstandi, Laiman Lib. 4. tract. 2. cap. 6. n. 1. Secundum quam definitionem, ut Prælati, parochus, canonicus &c. in Ecclesia vel beneficio suo propriè & ad effectum percipiendorum fructuum residere censetur, satis non est; quod in ejus loco per intervalla, aut etiam assidue moretur; talis enim in eo commoratio præcipuè Residentiæ effectus est constituta: sed insuper necessarium est; ut id faciat ob causam servitii, *vg.* curæ & vigiliantia pastoralis, administrationis Sacramentorum, officii divini in Ecclesia persolvendi personaliter; nam residentia propriè dicta laboriosa est, non otiosa, 1.

otiosa, ut colligitur ex *c. Relatum* 4. *c. Conquerente* 6. &c. Covarruvias *Lib. 3. Var. cap. 13. n. 3.* & Barbosa *de Off. Episc. alleg. 53. n. 20.* Quare canonicus in loco sui canonicatus quidem constanter manens, sed in choro & capitulo nunquam comparens, beneficii fructus ratione residentie competentes percipere, salva conscientia, non potest; quia ejus mansio in loco sui canonicatus & Ecclesie præcipuo fine & effectu residentie omnino est destituta, Sylvester *V. Residentia* n. 1. & Laiman *cit. n. 1. pr.*

Quantumvis autem hæc ita sint, ejusmodi tamen canonicus in loco beneficii causâ servitii præstandi manens, licet aliquoties, aut etiam sæpius, & non sine culpa à Divinis absit, solas Distributiones præsentie seu assistentie in choro respondentis: non etiam fructus, ut vocant, grossos ratione Residentie debitos amittit: dummodo in choro & capitulo interdum, præsertim, cum vocatur, vel auxilio ejus opus est, se sistat, & horas Canonicas recitet privatim; quia ejus mansio in loco residentie sine non omnino caret, Laiman *l. cit.*

3. Imò alicubi Consuetudo obtinuit; ut canonici in choro præsentis, licet non per se, sed per substitutos vicarios præstant, pro verè residentibus & præsentibus habeantur: dummodo Horas recitent privatim. Quam Zypæus *Analys. jur. Pontif. hac Rubr. n. 28.* non irrationabilem esse existimat; quòd decantatio, præsertim si figurata sit, sic magis sit decens & acceptata, prout etiam advertit Laiman *cit. cap. 6. n. 2.*

4. Porro ad Residentiam personalem in suis Ecclesiis obligantur Imprimis omnes clerici, obtinentes beneficium, cui annexa est cura animarum, ut sunt Patriarchæ, Primates, Archi- & Episcopi, Abbates, Præpositi, Priores, Pa-

rochi & alii curati, & quicunque dignitatem, personatum & officium obtinentes, ex decretis Conciliorum Lateranensis, relati *c. Quia nonnulli* 3. & Tridentini *Sess. 6. c. 23. utrobique cap. 1. de Reformat. & Constit. Pii IV. quæ incipit In superna* edita Calend. Decemb. 1564. Deinde, canonici Ecclesiarum Cathedralium & Collegiatarum, & quicunque in his obtinent dignitatem, præbendam vel portionem, *c. Cum ad hoc* 16. & Trident. *Sess. 24. cap. 12. V. Præterea de Reformat.* Demum, spectatò Jure communi, ad eandem adstringuntur clerici & quicunque beneficia Ecclesiastica etiam simplicia, quamvis tenuia, habentes, *c. Quia* *cit. c. Conquerente* 6. *c. Adhuc* 13. *de Præbend. & dignit. &c.* Glossa in *c. Conquerente* *cit. V. Deserviat.* Panorm. in *c. cit. n. 3.* Azor *p. 2. Instit. lib. 7. cap. 3. q. 1. & Garcias p. 3. de Benef. cap. 2. n. 1.*

Dixi, *Spektato Jure*; quia universalis Consuetudo passim obtinuit, ut in multis hujusmodi beneficiis non resideatur, Gonzalez in *Reg. 8. gloss. 15. n. 26.* & Laiman *l. cit. n. 2.* sed beneficiatus, v.g. capellanus, ad tria sacra in capella hebdomadatim legenda obligatus, nisi fundatio, statutum vel specialis usus aliud exigat, obligationi huic per alium satisfacere queat, Garcias *cit. cap. 2. n. 10.* id Rotæ decis. &c. confirmans. Imò clerici habentes solùm Præstimoniam, hoc est, quasi stipendia temporanea, quæ subsidii loco, v.g. ad studia prosequenda dantur, licet ad horas Canonicas vel Officiū B. Virg. privatim recitandum obligentur, Ecclesiæ tamen deservire, neque per se, neque per Vicarium tenentur, Azor *cit. Lib. 7. cap. 3. q. 2.* Ubi

Dubium &, sicut olim vix ulla, sic temporum sabinde novos, sed præcisè rarò meliores, mores inducentium iniquitate ce-

- rate celebris controversia hodie est de Jure, quò ad residentiam clerici beneficiati adstringuntur. Et beneficia quidem simplicia obtinentes ad residendum per se ipsos Jure solum Ecclesiastico teneri, facile convenit inter DD. Eòdem, non
7. Divinò aut Naturali Jure ad personalem residentiam in Ecclesiis suis Episcopos, parochos, ceterosque curatos adstringi, si non primò, saltem tanquam propriam causam operosè defendit Ambrosius Catharinus in *Apolog. de Residentia contra Sotum*. Primò; quòd de obligatione illa ullus textus vel præceptum in Sacris literis non extet. Secundò; quòd dioceses & parochiæ institutæ non sint à Christo, sed ab Ecclesia: quæ proinde uni designatam alteri regendam committere, & illum à residentia liberare poterit. Tertiò; quòd obligatio ad personalem residentiam tolli valeat Consuetudine, secundum Navarrum *Consil. 2. de Cleric. non resid.* quâ tolli nequeunt præcepta Juris Divini & Naturalis, c. fin. de *Consuetud.* Quartò demum; quod, si ea Episcoporum & Parochorum obligatio esset Juris Humanò altioris, in ea dispensari à Papa non posset, *arg. can. Inferior 4. dist. 21. § c. Cum inferior 16. de Majorit. & Obed.*
8. Sed recedendum non est à doctrina VV. eam residendi obligationem magno consensu refundentium in Jus Divinum: quam cum Navarro *Manual. cap. 25. n. 21.* Cajetano 2. 2. q. 185. art. 5. Caranza *Tract. de Residentia Episc. cap. 2.* Soto *Lib. 1. de Justit. q. 3. art. 1.* Valquez *Opusc. de Benefic. cap. 4. §. 2. n. 121.* Moneta de *Comm. ult. volunt. cap. 4. n. 94.* & plerisque alicujus nominis ac notæ RR. à Barbosa de *Offio Episc. alleg. 53. n. 2.* relatis, latè ac solide defendit Fagnanus in c. *Ex parte 8. hac Rubric. §. n. 21.* quòd id ex geminâ S. Synodi Tri-

dentinæ Propositione planâ & necessariâ sequelâ inferatur. Una est, *Præceptò Divinò mandatum est omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, verbique Divini prædicatione, Sacramentorum administratione, & bonorum omnium exemplò pascere, pauperum aliarumque miserabilium personarum curam gerere & in cetera munia pastoralia incumbere, Sess. 23. cap. 1. pr. de Ref.* quæ Propositio de gregis sui agnitione liquet ex illo Proverbiorû, *Agnosce vultum pecorû tuû, tuosque greges considera, cap. 27. v. 23.* de Doctrina & verbi Divini prædicatione aperitè traditur à S. Paulo, qui, *Va mibi,* inquit, *si non evangelizavero, 1. Corinth. cap. 9. v. 16.* & *Oportet Episcopum esse Doctorem &c. 1. Timoth. cap. 3. v. 2.* de vitæ exemplo patet ex S. Gentium Doctoris admonitione, *In omnibus præbe te ipsum exemplum, ad Titum cap. 2. v. 7.* & verbis ipsius Servatoris, *Vos estis lux mundi. Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, Matth. cap. 5. v. 16.* de cura, & pastoralis muneris impletione à laudato Apostolo traditur in Actis Apostol. *Attendite vobis & universo gregi, cap. 20. v. 28.* &, *Tu verò vigila, in omnibus labora ministerium tuum imple, 2. Timoth. cap. 4. v. 28. &c.* Altera S. Synodi Propositio continetur verbis primæ immediatè subjectis, *Quæ omnia nequaquam ab iis præstari & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant, neque assunt, sed mercenariorum more deferunt: quæ habetur pr. cit. & Sess. 6. cap. 1. V. Imple de Reformat. & ex lumine & principiis Juris Naturalis est nota.* Unde consequens est, Episcopos, parochos & cæteros curatos gregi suo invigilare & assistere, eumque non deferere; ac proinde in Ecclesiis suis personaliter resident Jure

9. re Jure Divino teneri. Quod confirmatur; quia verbum *Assistere* ultra vigilantiam & sollicitudinem pastorem, verbo *Invigilare* expressam, denotat & exigit præsentiam corporalem: & verbum *Deserere* propriè acceptum talis præsentiae subtractionem ac recessum significat, ut rectè observat Fagnanus l. cit. n. 31.

Neque à sic stabilito VV. sensu recessum persuadent, aut illum accipitem faciunt, allata pro Opinione & causa Catharini.

Primum; quia, licet Sacris literis expressa non legantur verba, *Episcopi parochi & Curati resideant*, residere tamen ii jubentur per æquipollentia, quæ relatis & similibus textibus habentur.

Alterum; quia, esto diocesium ac parochiarum divisio, earumque assignatio commissa sit Ecclesiæ, supposita tamen earum partitione, commissione ac retentione, in iis residendi obligatio Divini Juris est ratione muneris Pastoralis, poscentis assistentiam, curam & vigilantiam præsentis.

10. Tertium; quia ejusmodi Consuetudo etiam immemorialis pro corruptela habetur cit. Sess. 23. cap. 1. cit. in fine & meritò; cum non appareat, quomodo licentia non residendi in beneficiis curatis esse queat consona rationi; cum regulariter ex ea absentibus pastoribus Ecclesiæ patiantur damnum, & animarum cura per alios minùs sollicitè administratur, Covarruv. Lib. 3. Var. cap. 13. n. 9. & Jordanus Lucubratur. Lib. 10. tit. 40. n. 69.

Quartum; quia per accidens hæc Divini Juris obligatio aliquando cessat; cum enim causa, propter quam Episcopi & curati alii ad residentiam Jure Divinò obligantur, sit salus animarum, pro quibus animam etiam suam ponere tenentur, Joan. cap. 10. v. 11, ideo, si a-

nimarum saluti & Ecclesiæ melius, aut saltem æquè bene per vicarium doctrinā & autoritate præstantem provideri queat, poterit Episcopus & alii curati ad procurandum Ecclesiæ aut etiam propriæ personæ bonum abesse, salvò Jure Divinò, cujus obligatio tali casu cessat, S. Thomas 2. 2. q. 185. art. 5. Manet tamen eò casu obligatio Juris Ecclesiastici, c. Quia nonnulli cit. & Trident. Sess. 6. & 23. cap. 1. cit. in quo Sedes Apostolica potest & sæpe solet dispensare vel declarare, quòd Juris Divini obligatio ob mutatas circumstantias in particulari aliquo casu vel persona cesset: sicut facere potest & frequenter solet in Votis ac Juramentis, S. Thomas Quodlib. 9. art. 15. cit. Covarruv. cap. 13. n. 9. Vasquez cap. 4. n. 122. & Laiman Lib. 4. tract. 2. cap. 6. n. 3.

Confirmantur ista imprimis ex quotidiana & nota praxi Episcoporum, præsertim habentium valde amplas dioceses, ea etiam, ad quæ secundum Tridentinum obligantur Jure Divino, fere implentium per idoneos Vicarios aliosque Officiales & Mendicantium Ordinum Religiosos: quæ praxis ægrè defendi posset, si præceptò Divinò ea etiam, quando æquè bene aut melius possunt per alios, præstare tenerentur per se ipsos. Deinde ex eo; quòd Episcopi & ceteri curati privilegio & dispensatione Apostolica à personali residentia aliquando liberentur ac deobligentur, nec raro unus idemque obtineat duos vel plures Episcopatus vel parochias, licet in utraque vel pluribus simul nequeat residere.

Dubium secundò est, in quo residere debeat, qui obtinet duo beneficia residentiam exigentia. Qua in re frequentiori DD. calculò approbata & usu recepta est distinctio inter tres casus. Primò enim, si unum beneficium sit cu-

f

ratum;

ratum, alterum simplex, vg. canonica-
tus etiam Cathedralis, residere debet in
curato; quia hoc casu non tam dignita-
tis beneficii, quàm necessitatis animarum
ratio est habenda, ex *Constitut.* Pii V. quæ
incipit *Cupientes*, edita idibus Jul. 1568.
citt. Garcias p. 12. cap. 2. n. 40. Gon-
zalez gloss. 6. n. 70. & Barbosa de Offic.

14. *Parochi* cap. 8. n. 12. Secundò; si ut-
rumque parochiale vel simplex sit; re-
sidere debet in digniore: aut, si digni-
tas sit æqualis, in frequentiore: & si
utriusque frequentia par, sed unum in
civitate, alterum extra eam sit situm,
in civitate potius quàm extra hanc resi-
dere debet, *citt.* Garcias p. 3. cap. 2. n.
179. Barbosa n. 8. & Palao *Tract.* 13.
disp. 5. p. 2. n. 2. perhibentes id à S.
15. *Congreg. declaratum*, Tertiò, in du-
bio de frequentia & dignitate, tam be-
neficii quàm loci, in quo hoc est situm,
in arbitrio beneficiati erit, ubi velit re-
sidere: quod ab iisdem declaratum est,
teste Garcia *citt.* n. 179. apud Palao *cit.*
n. 2. & Barbosa de Offic. Episc. alleg.
53. n. 82.

ARTICULUS II.

De Causis excusanti- bus à Residentia, & illegi- timè absentium Pœnis.

SUMMARIUM.

16. *Residentia non obest brevè absen-
tia ab Ecclesia:*
17. *A qua Episcopus ultra permisos
tres,*
18. *Et parochus ultra duos menses ab-
sentes, amittunt fructus.*
19. *Ultra duos illicitè absunt Pæpositis
Regularium:*

20. *Qui tamen aliter puniuntur, quàm
amissione fructuum.*
21. *His tamen privantur Canonici ul-
tra tres menses absentes:*
22. *Nisi speciali Ecclesia Jure defen-
dantur.*
23. *Amisio fructuum sententiam decla-
ratoriam non exigit.*
24. *Absentia etiam Jure permessa exigit
causam,*
25. *Et in parochia licentiam superioris:*
26. *A quo longior absentia permitti po-
test ex justa causa:*
27. *Quales sunt I. Christiana Caritas.*
28. *II. Urgens Necessitas.*
29. *III. Debita Obedientia.*
30. *In obsequio Episcopi duo Canonici
Cathedralium:*
31. *Non etiam Collegiarum Ecclesia-
rum abesse possunt.*
32. *IV. Evidens utilitas.*
33. *Studiorum causâ quinquennid cu-
rati olim:*
34. *Et verisimilius in Germania hodie
quoque,*
35. *Sicut & simplices beneficiati abesse
possunt.*
36. *Causâ utilitatis publica Episcopi &
alii prelati,*
37. *Non tamen, ut Principi in curia
serviant,*
38. *Sine licentia Papa abesse possunt.*
39. *Alia pena Jure statuta in Epi-
scopos,*
40. *Et curatos inferiores, in Ecclesiis
suis non residentes,*

16. Beneficia, etiam curata, obtinenti-
bus Ecclesiasticò & Divinò Jure
imposita obligatio residendi tam
stricta non est; ut Episcopi ali-
que curati, & multò magis beneficiati
simplices, ab Ecclesiis ex rationabili cau-
sa ad breve saltem tempus abesse non pos-
sint: dum-

fini: dummodo ex absentia ipsis concre-
ditæ oves & Ecclesiæ nullum patiantur de-
trimentum; cum, *Qui aliquantisper*
tantum absint, ex VV. Canonum senten-
tia abesse, quia statim reversuri sunt,
non videantur ipsis PP. S. Synodi Trident.
Sess. 23. cap. 1. V. *Quoniam autem, de*
Reformat. In particulari

17. Primò Archiepiscopi, Episcopi, &
verisimilius etiam alii Prælati, habentes
jurisdictionem quasi Episcopalem, ex æ-
qua causa ab Ecclesiis suis abesse quot an-
nis possunt duobus, vel ad summum tri-
bus mensibus: ultra quos si absint, præ-
ter reatum peccati mortalis, pro rata
temporis fructus non faciunt suos, quos
proinde fabricæ Ecclesiarum vel pauperibus
loci applicari S. Synodus iubet, cap. 1. cit.
§. *Si quis autem*, ubi Lessius Lib. 2. de
I. & I. cap. 34. n. 157. additum aliquid
existimat decreto Sess. 6. cap. 1. cujus V.
Si quis, Episcopi per sex menses ab-
sentes quartâ: & si per alios sex menses ab-
essent, alterâ tantum quartâ parte fru-
ctuum privabantur: præterea Episcopi
& ceteri Episcopalis Ordinis prælati Sess.
23. cap. 1. cit. V. *Eosdem*, monentur;
ne Adventus, Nativitatis Domini, Qua-
dragesimæ, Resurrectionis Domini, Pen-
tecostes item & Corporis Christi diebus
ab Ecclesiis suis absint: nisi eos Episco-
palia munera in diocesi sua aliò vocent;
quòd his maximè diebus refici & Pasto-
ris sui præsentia in Domino gaudere o-
ves debeant.

18. Secundò, Parochi, alique curati
inferiores ab Ecclesiis suis per unum al-
terumve mensem ex rationabili causa li-
citè abesse possunt: dummodo (quod et-
iam Episcopis observandum) substitutò
interea idoneò Vicario Ecclesiæ non pa-
tiantur detrimentum. Si verò tales non
petitâ licentiâ & absque gravi causâ ul-
tra duos menses absint, graviter pec-

carent, & pro rata temporis fructus non
facerent suos, sicut Episcopi, ut cap. 1.
cit. V. *Eadem omnino*, habetur: qui pro-
inde fructus Ecclesiæ propriæ parochiæ
vel ejus loci pauperibus, si tales ibi sint,
erunt applicandi, Navarrus *Manual*, cap.
21. n. 121. Garcias p. 3. de Benef. cap.
2. n. 31. & Barbosa in cap. 1. cit. n. 21.

Eandem absentiam, bimestrem, se-
clusis specialibus cujusque Ordinis statu-
tis, etiam Abbatibus, Prioribus & aliis
Congregationum Regularium præposi-
tis, in certum territorium & populum
jurisdictionem quasi Episcopalem non ex-
ercentibus, ex rationabili causâ permis-
sam, asserit Engel ad hanc Rubr. §. 1. n.
5. & non obscurè Tamburin Tom. 1. de
Jure Abbat. disp. 15. q. 5. quòd, duobus
tantum mensibus ex justa causa absens
quivis curatus aliquantisper tantum ab-
esse; ac proinde ex VV. Canonum senten-
tia non abesse, & propterea nec pœ-
næ obnoxius esse, visus sit Patribus Tri-
dentinis cap. 1. pr. cit. Rectè tamen

20. DD. cit. monent, dictos Abbates &
Regularium præpositos in longioris ab-
sentiæ pœnam fructibus non privari; ut-
ique, quòd propter votum Paupertatis
in Religione editum reditus propriè
non habeant, & omnia monasteriis ac-
quirant, Auth. *Ingressi C. de SS. Eccles.*
& ex præpositi sui delicto damnum sen-
tire Ecclesia & monasterium non debeat,
can. *Si Episcopum* 16. q. 6. & Reg. Delib.
Hum 76. in 6. Quare, horum à mona-
steriis suis absentiam aliis modis & pœ-
nis, propriâ cujusque Ordinis Regulâ vel
usu receptis, plectendam, cit. DD. ob-
servant cum Lessio Lib. 3. de I. & I. cap.
34. n. 161. ubi dispositionem de curato-
rum ab Ecclesiis suis absentia, & in eos,
qui ab iis longiori tempore absint, de-
cretas pœnas in curatis tantum seculari-
bus, non etiam in Regularibus secularium

Ecclesiis curam non obtinentibus, locum habere docet: superiores autem Regulares in administratione monasteriorum & curâ subditorum sibi Religiosorum Regulis ac statutis suorum Ordinum relinqui, ait: idque à S. Congreg. Cardd. Concilii Interpp. asserit declaratum.

21. Tertiò, canonicis aliisque obtinentibus præbendas vel portiones in Ecclesiis Cathedralibus vel Collegiatis à S. Synodo permiffa est absentia trium mensium, *Sess. 24. cap. 12. V. Præterea de Ref.* (nisi tamen longiorem residentiam exigant specialia statuta, quibus à Concilio non est derogatum) etiam non obtentâ licentiâ Ordinarii: qui tamen inhibere etiam per subtractionem fructuum potest; ne cum Divini cultûs detrimento canonici omnes simul absint, ut memorata S. Congreg. declaravit apud Garciam *cit. cap. 2. n. 315.* Si verò ultra tres menses absint, §. *Præterea cit.* statuitur; ut dimidiò annò dimidiâ parte fructuum: postea verò omnibus fructibus priventur: crescente verò contumaciâ contra eos, ab Ecclesiis suis absentiam protrahentes, juxta sacrorum canonum constitutiones procedatur. Quamvis autem §. *cit.* addatur, talibus nullius statuti vel Consuetudinis vigore ultra tres menses abesse licere, non censetur tamen S. Synodus derogasse foundationi, à laicis factæ, aut statutis à Sede Apostolica immediatè & ex certa scientia & cum cognitione causæ confirmatis, quibus absentia longior conceditur, Garcias *cit. cap. 2. n. 328.* partim; quòd Ecclesia non facilè derogat voluntati talium fundatorum; ne à foundationibus absterreantur: partim verò; quòd statuta ita confirmata propter duplex vinculum à Concilio sublata non fuisse, declaratum sit à S. Congreg. laudata, teste Fagnano *in c. Licet*

32. de *Præb. & dignit. n. 58.* Atque ex his fortassis capitibus provenit, quòd in quibusdam Germaniæ nostræ Ecclesiis canonici ad lucrandos fructus alicubi sex, alibi tribus duntaxat mensibus teneantur residere: imò alicubi illos percipiant, si unò die v.g. festò S. Michaelis aut duobus diebus intersint, Garcias *cap. 2. cit. n. 330.* Unde

Dubium oritur primò, an ab Episcopis & cæteris curatis propter absentiam amissi fructus dictis locis ante omnem sententiam sint applicandi. Ratio dubitandi est; quòd, exceptis censuris, irregularitatibus & amissione juris exigendi debitum conjugale in conjuges incestuosos latâ, vix ullam poenam ante sententiam, saltem criminis declarationem, deberi, *arg. c. Cum secundum 19. de Hæretic. in 6. dictum sit Tit. 2. n. 10.* Sed, hoc non obstantè, Episcopos cæterosque curatos & beneficiatos ad dictos fructus Ecclesiis vel pauperibus applicandos ante omnem sententiam in conscientia obligari, disertè statuit S. Synodus *cap. 1. cit.* ibi *Aliâ etiam declaratione non secutâ.* Ratio est; quia prædicti fructus nondum percepti, atque idcirco non plenè, imò nec absolute debiti sunt, sed sub conditione residentiae: quâ proinde deficiente ipsos restituendi ante omnem sententiam obligatio urget, Covarruv. *Lib. 3. Var. cap. 13. n. 9.* Valquez *Opusc. de Benef. cap. 4. §. 2. n. 153.* Palao *Tract. 13. disp. 5. p. 3. n. 5.* & Laiman *Lib. 4. tract. 2. cap. 6. n. 6. in fine*, ubi de *cit.* Concilii decreto notat, id quoad non requisitam declarationem in tanto rigore receptum non videri, saltem si constitutò idoneò Vicario non negligatur cura animarum & Ecclesia damnum non patiatur: quod etiam notat Pirrhing *ad hanc Rubric. n. 74. in fine.*

Dubium secundò est de causa absentiae

sentia per duos vel tres menses. Et quidem ex qua causa abesse valeant Episcopi, etsi istorum conscientia Concilio relinquatur *Sess. 23. cap. 1. cit.* solius tamen honestæ recreationis aut visitationis consanguineorum gratia per dictos tres menses abesse ipsos posse, si notabile gregis detrimentum non timeatur, tradit Jordanus Lucubr. lib. 10. tit. 40. n. 25. in fine.

Ex simili causâ etiam curatis inferioribus absentiam, licentiâ Episcopi non requisitâ, permissam, cum Navarro *Manual. cap. 25. n. 121.* censet Azor p. 2. *Instit. lib. 7. cap. 4. q. 10.* quod Jus antiquum, quod Episcopi licentiâ opus non fuisse, constat ex *can. Presentium 7. q. 1.* expressè correctum non sit à Tridentino, bimestre parochis permittente, sicut trimestre Episcopis: quorum conscientia causa absentia relinquatur, licet ad residendum magis quam parochi obligentur.

25. Sed, parochis ad bimestrem quoque absentiam Episcopi licentiâ opus esse, clarè satis desumitur ex *cap. 1. V. Eadem omnino cit.* ubi, cum statuitur, à curatis inferioribus, quandocunque eos, causâ per Episcopum cognitâ & probatâ, abesse contigerit, idoneum Vicarium ab Ordinario approbandum cum debita mercedis assignatione relinquendum: cum, inquam, hoc statuitur, sermo esse videtur de absentia bimestri curatorum; quia postea ad discedendum tempore longiori Episcopi licentiâ non qualemcunque, sed in scriptis & causam gravem, puta maiorem, quam ad absentiam bimestrem esset sufficiens, requirit *cap. 1. & V. Eadem cit.* Atque ita tenet Ugolinus de *Offic. Episc. cap. 15. §. 5. n. 2. cit.* Vasquez §. 2. n. 149. Garcias *cap. 2. n. 22.* Barbosa de *Offic. Parochi cap. 8. n. 55.* Quod, licet de Jure verum, in praxi tamen usu receptum, non credit Lessius *cit. cap. 34. n. 159.* & de Episcopi licentiâ, an ad bime-

strem absentiam necessaria, an continua exigatur, vel interpolata sufficiat, diocesum statuta & consuetudines particulares spectandas & observandas, monet Laiman *cit. cap. 6. n. 7.*

Dubium tertio est de causis absentia longioris: cujusmodi *cit. Sess. 22. cap. 1. V. Nam cum* quatuor referuntur. Ex quarum tamen aliqua abesse ut liceat Episcopis, illa tanquam legitima à Papa vel Metropolitano, aut isto absente ab antiquiore suffraganeo approbari in scriptis debet: nisi propter munus seu officium Reipublicæ Episcopatu adjunctum sint abfuturi; isto enim poscente, cum causa notoria & sæpe repentina sit, opus non est, eas ad sedem Apostolicam, Metropolitanum, aliūve referri, *V. Nam cum cit.* Curatis inferioribus ad absentiam ultra duos menses protrahendam opus est, ut causa in scriptis approbetur ab Ordinario, si non ultra annum: si vero ultra eum abfuturi sint, à Papa, qui pro longiori tempore in residentia dispensandi, aut ejus obligationem interpretandi facultatem, extra *c. Cum ex eo 34. de Elect. in 6.* & urgentis necessitatis casus, inferiorum nulli concessisse asseritur à Laiman in *c. Licet 14. de Elect. in 6. n. 2.* & supponitur à Fagnano in *c. fin. de Magistr. n. 17. §. Partem.*

Prima absentia longioris causa est Christiana Charitas, v.g. si Episcopus aliūve curatus ad provinciam aliquam vel diocesin à periculo Hæreseos liberandam, ad pacem inter Principes & Magnates componendam, vel ad tollendas graves inimicitias à diocesi vel parochia sua discedat: dummodo tamen ex absentia notabile damnum non patiantur Ecclesia & oves propriæ: cum his succurrere ex duplici Charitatis & Justitiæ obligatione curatus teneatur, Barbosa *cit. alleg. 53. n. 6.* & Pirrhing ad hanc Rubr. n. 12.

Secunda

28. Secunda, urgens Necessitas, vg. hostilis incursionis, *arg. can. Pastoralis* 7. q. 1. infirmitatis corporalis, *can. Praesentium* 9. cit. & c. *Ad audientiam* 15. hic, capitalis inimicitiae cum domino loci, aut infidiarum ab eo vel infesta plebe structarum, *Glossa fin. in c. fin. cit.* Barbosa n. 7. & Pirrhing n. 23. Epidemicae tamen luis grassantis tempore & quodcumque ovium sibi creditarum salus periculo exponitur, ab iis, periculo vitae non obstante, recedere curatis quibuscunque non licet; cum munus Pastorale adeo strictè obliget; ut minus aestimare bonus pastor debeat iacturam vitae suae corporalis, quam creditarum sibi ovium spirituale detrimentum, ex doctrina Servatoris, *Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis*, Joan. cap. 10. v. 11. & tempore pestis ab his recedere non possit, licet Baptismi & Pœnitentiae Sacramenta ministrare per alios possit. Quod ad instantiam S. Caroli Borromæi decisum, Barbosa *ad cit. Sess. 23. cap. 1. n. 60.* ex Selva refert. Alii tamen eum excusant, si tali tempore, dum corpore abest, animò tamen sive providentiâ præfens, ovium necessitati prospiciat per idoneos vicarios aut viros Religiosos substitutos, Laiman *Lib. 2. tract. 3. cap. 5. n. 3.* & Pirrhing *cit. n. 23.*

29. Tertia est debita Obedientia, vg. si absit mandatò Papæ & sedis Apostolicæ servitiò occupatus, c. *Cum dilectus* 14. & c. *Ad audientiam* 15. tales enim, quòd Ecclesiæ Universali serviant, pro præsentibus & in Ecclesia sua residentibus habentur, Panormit. & Barbosa *in c. Cum dilectus cit. n. 2.* Verùm, quia *cc. cit.* de Canoniciis duntaxat sermo est, id nequaquam esse perpetuum: & Episcopos aliosque curatos solius servitiì Papæ exhibendi causâ ab Ecclesiis suis abesse non posse, volunt Azor p. 2. *Instit. lib. 7. cap.*

4. q. 1. §. *Quinta* & Barbosa *l. cit. n. 3.* nisi id exigat necessitas aut major utilitas publica. Quin ipsos etiam S. R. E. Cardinales ex causâ officii sui in Curia præstandi ab obligatione residendi in suis diocesis non excusari, censent *cit. Azor* q. 7. *Flaminio de Resignat. lib. 1. q. 10. n. 8.* Vasquez *cit. cap. 4. §. 2. n. 141.* & alii permoti Trident. *cap. 1. cit. v. Ne verò ea*, sicut alios pastores, sic etiam Cardinales Episcopos ad residentiam in suis Ecclesiis obligante: & eò etiam; quòd ante hoc Concilium Cardinalatus & Episcopatus fuerint beneficia incompatibilia, ut iidem & in c. *Bone 3. de Postul. Præl.* notant Panormit. n. 6. & Fagnanus n. 23. Vide dicta *Lib. 1. tit. 31. n. 28.* Exciendi tamen sunt sex Episcopatus Romæ vicini, qui à Cardinalibus in Urbe residentibus administrari faciliè possunt, & ferè solent, Azor *l. cit.*

Dubium hic est de Canoniciis, an 30. præbendarum suarum fructus percipiant, si ab Ecclesiis suis absint causâ servitiì Episcopo suo exhibendi. Et ex Cathedralibus quidem Canoniciis duos ex tali causâ absentes illos integrè percipere, patet ex c. *Ad audientiam* 15. eique consono decreto Tridentini *Sess. 24. cap. 12. in fine de Reformat.* quò

An etiam Ecclesiarum Collegiatarum Canonici comprehendantur, non satis convenit inter DD. Barbosa enim *in c. De cetero* 7. n. 4. cum Moneta de *Distribut. p. 2. q. 8. n. 6.* decretum illud de his etiam intelligi vult; quòd inter canonicos non distinguat: & ejus ad Cathedrales restrictionem non persuadeat ulla ratio præsertim; cum canonicorum copia & præsentia propter suam dignitatem magis necessaria sit Ecclesiis Cathedralibus, quàm Collegiatis. Alii tamen decretum illud ad Cathedrales canonicos restringunt; quòd, ne juris sit correctorium, referendum

referendum sit ad c. *De catero* & c. *Ad audientiam cit.* quorum antiqui Juris textuum utroque agitur de Cathedralium Ecclesiarum canonicis: quibus indultum privilegium, ut quoad fructuum perceptionem pro præsentibus habeantur, cum per fictionem inductum, & à communis Juris Regula exorbitans sit, non est extendendum. Accedit; quod specialis ratio suaserit, id concedi Cathedralibus canonicis; quia isti tanquam membra cum Episcopo tanquam capite suo immediate constituunt unum corpus, c. *Novit. 4. De iis, quæ à prelat.* & huic arctius, quam Ecclesiarum Collegiarum canonici uniuntur: etque in negotiis diocæsin spectantibus adesse præ illis tenentur. Ita cum Panormit. in c. *Ad audientiam cit. n. 8.* Laiman *Lib. 4. tract. 2. cap. 5. n. 6.* Gonzalez in c. *De catero cit. n. 6.* quorum Opinio præ opposita consona est rationi & Juri: cui contraria consuetudo, si aliqui idem Collegiarum canonicis permittat, extendenda non est ad casum, quod eorum absentia minueret cultum Divinum & necessaria Ecclesiæ ministeria impediret; cum tali casu etiam Cathedralis canonici nequeant abesse, ut ex Rebuffo advertit Pirrhing *ad hanc Rubricam. 29. not. 2.*

32. Quarta demum est evidens Utilitas, imprimis Ecclesiæ, v.g. si Episcopus vel alius curatus ad defendenda Ecclesiæ suæ jura, ad litem super iis prosequendam, c. *Ex parte 13.* vel ad Synodum Ecclesiasticam vocatus, quamdiu hæc durat, absit, Azor *cit. c. 4. q. 4. in fine.*

33. Ad Ecclesiæ utilitatem revocatur causa Studiorum: quorum favore imprimis c. *fin. de Magistr.* clericis permittitur, ut in Theologia (vel Jure Canonico Fagnan. in *cit. c. n. 13.* & Palao *Tract. 7. disp. 3. p. 9. n. 9.*) si docibiles, hoc est, ad docendum discendumve habiles sint,

Glossa in c. *cit. V. Per annos*, studere quinquenniò: docere autem, quamdiu volunt, & interea beneficiorum suorum fructus percipere possint. Deinde, à Bonifacio VIII. Episcopis conceditur facultas cum promotis ad Ecclesias parochiales dispensandi; ut in studiis, si idonei sint, usque ad septennium morari valeant: dummodo provideant, ut interea cura animarum per idoneos vicarios administraretur, c. *Cum ex eo 34. de Elect. in 6.* cujus dispositioni, an derogatum sit à Tridentino, non convenit inter DD. & verisimilius, ei non derogatum, cum Navarro *Manual. cap. 35. n. 121.* Selva de *Benef. p. 4. q. 6.* Lessio *cit. cap. 34. n. 163.* & alii censent Palao *cit. n. 9.* & Fagnanus in c. *fin. de Magistr. n. 11.* quod beneficiatis docentibus & studentibus antiquò Jure *cc. cit.* indulta privilegia à S. Synodo firmata potius, quam revocata videantur *Sess. 5. cap. 1. de Ref.* verbis *Docentes verò sacræ scripturam* (aut Jus Canonicum, juxta dicta) *dum publicè in scholis docuerint: & scholares, qui in ipsis scholis student, privilegium omnibus, de perceptione fructuum, præbendarum & beneficiorum suorum in absentia à Jure communi concessis, plenè gaudeant & fruantur:* Sicut & *Sess. 6. de Ref.* cujus cap. 2. cum parochos, non obstante quovis privilegio vel indulto ad residentiam cogi jussisset, subdit, *Indulgentiæ verò & dispensationibus temporaliibus, ex veris & rationabilibus causis* (sic ut esse causam studiorum, ex c. *Cum ex eo cit.* in margine notatis liquet) *tantum concessis, & coram Ordinario legitimè probandis, in suo robore permanfuris.*

In contrarium quidem allegantur & à Garcia *cit. cap. 2. n. 81.* referuntur geminæ declarationes, de adempta Episcopis potestate parochis dandi licentiam, ut quinquenniò studiorum causâ absint, & interea fructus percipiant: eamque me-

- que meritò ademptam, suadet ratio; quòd secundum Tridentinum *Sess. 24. cap. 18. de Ref.* Ecclesiis parochialibus provideatur per Concursum, per quem eas affecti idonei sunt de presenti, ut eos studiorum causà ab Ecclesiis suis abesse non expediat, ut observant Gonzalez in *Reg. 8. gloss. 6. n. 51.* & Fagnanus *l. cit. n. 17. in fine* ubi ait, à Papa Episcopum ab ejus licentiæ concessione jussum abstinere. Sed, licet de hoc & declarationibus illis authenticè constaret, quod *cit. Palao n. 10.* negat, Germaniæ tamen nostræ Ordinariis plerisque non obstant; quia fundantur in Concursum, in plerisque istius Episcopatus usu nunquam recepto, ut à colendisimo Præceptore meo & in Cathedra antecessore P. Weiss *Different. jur. Antiq. & Trident. assert. 32.* est observatum.
35. Sed, utcumque res se habeat cum parochis & aliis curatis, canonicis & aliis beneficia non curata obtinentibus studendi licentia concedi ob Ordinariis potest ac debet: dummodo id patiatur status Ecclesiæ, & Theologiæ vel Juri Canonico operam dent in celebri Gymnasio, atque insuper triginta annis sint minores, prout ab iisdem declaratum, refert *cit. Garcias n. 86.* & Barbola in *c. Relatum 4. n. 7.*
36. Deinde, ab Ecclesiis suis abesse clerici beneficiati possunt causâ utilitatis Reipublicæ, cujus sunt membra; ut, si v.g. Episcopi aliive prælati, Seculares aut Regulares, tanquam Electores aut Status Romani Imperii vel Provinciæ comitiis & conventibus Provincialibus Reipublicæ causâ interfint, Engel *ad hanc Rubr. §. 1. n. 2. & 6.* vel exigente istius evidenti utilitate obeant munus Oratoris aut Legati, *c. Cum parati 19. junctâ Glossâ V. In legatione de Appellat. & can. Si Episcopus 11. dist. 18.* Barbola *cit. alleg. 53. n. 15.*
37. Ad officium etiam Præsidis, Confessarii, Confessarii &c., in Regis aut Principis Secularis curia obeundum, Episcopis aliisque curatis ab Ecclesiis suis abesse licere, aliqui desumunt ex *Novell. 9. cap. 2. & Novell. 123. cap. 9.* ubi Episcopi ad annum, & cum facultate Cæsaris diutius in Curia morari permittuntur. Verum, quia Episcopalis residentie causa spiritalis est, an, quando, quamdiu absentia iis licita sit, petendum non ex Imperialibus, sed ex Ecclesiasticis constitutionibus: quæ ad ejusmodi munia obeunda absentiam ab Ecclesiis suis Episcopis aliisque curatis permittunt causâ evidentis utilitatis Reipublicæ, eorum operam eò solum casu exposcentis, quò ad illa obeunda aliis idoneis non reperiuntur. Quò etiam casu, ut ejusmodi servitii Regibus aut Principibus exhibendi causâ ab illis absint, non tam istorum, quam Romani Pontificis licentiam requirit, Azor *cit. cap. 4. q. 6. Diana p. 2. tract. 1. resol. 5. in fine & Barbola cit. alleg. 53. n. 17.*
39. Dubium quartò est de aliis pœnis curatorum, ab Ecclesiis suis illicitè absentium: circa quod imprimis ex *Sess. 23. cap. 1. cit.* certum est, ab omnibus contrahi reatum culpæ lethalis: deinde Episcopi, spectatò Jure antiquò, si moniti non respuerint, depositione & destructione in monasterium puniri poterunt, *can. Pervenit 7. q. 1.* Novissimò autem Jure Tridentini, si amissione fructuum non moveantur, à Metropolitano deferendi sunt ad Romanum Pontificem; ut in eos pro gravitate contumaciæ animadvertere & Ecclesiis de utilioribus pastoribus providere possit, *cit. Sess. 6. cap. 1.* cujus dispositio *Sess. 3. cap. 1. V. Si quis autem est confirmata.* Præterea Episcoporum, extra suas dioceses illegitimæ absentie tempore mortuorum, bona, cujusunque quantitatis sint, tanquam spolia ad Cameram Apostolicam pertinent, vi

titas ad necessaria alimenta: quæ portio inter eos singulis diebus, hebdomadis, mensibus distribuitur & datur etiam, quando horarum decantationi aliisque divinis non interfunt; cujusmodi distributiones pro veris præbendis habentur; ne aliàs canonici sine præbenda, & beneficium sine fructibus detur, Glossa in c. *Unic. V. Receperit. in 6. Azor p. 2. Instit. lib. 7. cap. 7. q. 3. & cit. Moneta q. 3. n. 3.*

43. Alia verò & propriè dictæ atque à præbendis distinctæ Distributiones sunt portiones quædam reddituum Ecclesiasticorum, quotidie distribui solitæ iis tantum clericis, qui statutis horis diurnis aut nocturnis officio Divino, puta sacrificio Missæ, Matutino, Vesperis &c. interfunt: quæ in Jure *Manualia & Vidualia, c. De castro 7. hic c. Unico in 6. & c. Olim 16. de V. S.* passim verò *Præsentia* nuncupantur: & plerumque in pecunia, alicubi in certis vini & frumenti mensuris solvuntur, Azor *cit. cap. 7. q. 1. & 3. Barbosa de Canon. & dignit. cap. 21. n. 2. & Pirching ad hanc Rubric. n. 78.*

44. Hujusmodi & propriè dictas Distributiones, favore cultus Divini in Ecclesiis conservandi augendique, introductas, planum est ex c. *Unic. cit. & ibi* notat Glossa pr. Joan. Monach. n. 5. & cit. Moneta q. 5. n. 35. ad cujus studium in clericis excitandum S. Synodus Tridentina *Sess. 21. cap. 3. de Ref.* præcepit, *Ut in Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis, in quibus nulle sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues sunt, ut verisimiliter negligantur, tertia pars fructuum & quorumcunque proventuum & obventionum, tam dignitatum, quam canonicatum personarum, portionum & officiorum separaretur & in distributiones quotidianas convertatur.* Quam tamen, licet saluberrimam, constitutionem non ubique in praxin deductam, notat Laiman *Lib.*

4. *trakt. 2. cap. 7. n. 1. q. 2.* Ubi autem introducta est,

Regulæ generalis instar habetur, Distributiones quotidianas illis duntaxat clericis deberi, qui statim horis officiis Divinis interfunt: quæ desumitur ex c. *Unico cit. & laudati Concilii Sess. 24. cap. 12. V. Distributiones, de Ref.* Ratio est; quia, ut dictum, institutæ sunt ad cultum Divinum augendum per præsentiam & frequentiam ministrorum. Unde, licet clerici in loco beneficii residentes istius fructus grossos percipiant, quantumvis à Divinis officiis subinde & sæpe absint, distributiones tamen non percipiunt, nisi diebus & horarum, quibus divinis officiis sunt præsentibus, eorumque celebrationi aut altari ministerium suum exhibent, textus & Glossa c. *Unic. cit. V. Adferuntur, Covarruvias Lib. 3. var. cap. 13. n. 3. & cit. Laiman. cap. 6. n. 1.*

Excipiendi tamen ab hac Regula sunt, qui à Divinis officiis absunt ex justa causa: cujusmodi c. *Unico cit.* tres referuntur.

Prima est Infirmitas: ob quam præsentibus in divinis habentur, & distributiones percipiunt canonici, qui ab iis absunt propter podagram aut aliunde proveniente corporis debilitatem, propter lepram, aliunde morbum contagiosum, propter sumptionem medicinarum aut venæ sectionem, propter balneum aut iter recuperandæ sanitatis causâ aliquò susceptum, *cit. Moneta p. 2. q. 6. à v. 8. & Barbosa in c. cit. à n. 9.*

Secunda, justa & rationabilis Necessitas corporalis: propter quam præsentibus habentur, qui absunt propter senium, captivitatem, incarcerationem, exilium vel etiam excommunicationem injustam, propter periculum vitæ imminens ab inimico sibi insidiantem; si tamen ita detenti interesse soliti sunt, quando infirmi.

infirmirate aut tali necessitate non impediebantur, *citt.* Covarruvias n. 8, & Moneta n. 13. § 21.

48. Dubium est de excommunicato, suspensio, incarcerato iuste. Ratio dubitandi est; quod ob infirmitatem etiam propria culpa contractam absens distributiones non amittat: quod à 8. Cong. Cardd. Interpp. declaratum, testis est Moneta *citt.* §. 6. n. 11. Sed alia ratio est talis infirmi, alia iuste excommunicati, suspensi, incarcerati &c. quia infirmis generaliter & sine ulla inter morborum causas distinctione distributiones conceduntur *c. Unico cit.* Incarceratus autem, excommunicatus & suspensus absentes eas percipere tantum possunt ratione iustæ & rationalis necessitatis corporalis: ex qua non absunt, qui ex propria culpa & per sententiam iustam incarcerati aut censurati Divinis nequeunt interesse, ut recte advertit *citt.* Moneta §. 5. n. 82. ut taceam; quod iuste excommunicatus non necessitate, sed solius malitiæ voluntatis contumaciā absit, à qua recedenti & satisfacere parato, si absolutio indebitè negaretur, perinde ut ob excommunicationem iniuste inflictā absens, ipse quoque lucra retur distributiones, *Garcias p. 7. de Benef. cap. 13. n. 93. Suarez de Censur. disp. 13. §. 2. n. 16. & 20. Vasquez Opusc. de Benef. cap. 4. §. 3. n. 230. & Palao Tract. 7. disp. 3. p. 9. §. 2. n. 4.*

49. Tertia est evidens Utilitas: non quidem merè privata, sed Ecclesiæ propriæ & verisimilius etiam Universalis: cuius utilitas excellentior est quacunque privata; cum in omnes Ecclesias particulares cedundet, *citt.* Palao §. 3. n. 1. & Pirrhing n. 90. ob quam causam distributiones, presentium instar percipit absens, imprimis ad gerenda Ecclesiæ suæ negotia vel ejus jura defendenda; ad subje-

aut exercendam jurisdictionem ei annexam: ad exercendam animarum curam in parochia canonicatui suo unita; non in alia extranea, sive ei per unionem non incorporata, quam fortè canonicus obtineret, ut à 8. Congreg. declaratum, refert *citt.* *Garcias p. 3. cap. 2. n. 337. & Barbosa in Trident. Sess. 22. cap. 3. n. 1.* Dein absens; ut nomine Capituli visitet limina Apostolorum, vel Concilio aut Synodo intersit; ut legationem obeat, & qui obseques ab Ecclesia est datus. Ita *citt.* Palao §. 3. à n. 3. & Pirrhing n. 91. Præterea Penitentiarius, qui aliis in choro Plal-lentibus in Ecclesia excipit penitentium confessiones, ex decreto *citt.* Concilii Sess. 24. cap. 8. in fin. de Ref. & probabilius etiam alii clerici, illum ob multitudinem penitentium adjuvantes, Moneta p. 2. §. 11. n. 68. & Palao *citt.* p. 9. §. 5. n. 3. sicut & canonicus eo tempore Missam celebrans iussu superioris: non præcisè suo libitu aut devotione, Gonzalez ad Reg. 8. Proem. §. 7. n. 181. nisi etiam tali distributiones permittat consuetudo. Demum, canonicus Lector, cum in propria Ecclesia concionatur vel legit: qui ex concessione Greg. XIII. non solum pro hora, sed pro toto die, quod ad concionem dicit aut legit, ad effectum percipiendarum distributionum præsens reputatur, Gonzalez *citt.* §. 7. n. 180. *citt.* *Garcias cap. 2. n. 119. & Palao §. 6. n. 1.*

Neque, ut primò intuitu videri so-
queat, distributiones ex causa Utilitatis
Ecclesiæ absentibus generaliter denegandas, evincit, & *c. Unico cit.* adversatur; quod *c. Cum non debeat 30. de Elect. in 6.* Ecclesiarum suarum utilitatem & negotia prosequentes beneficiorum suorum fructus integrè percipere asserantur, *Quotidianis distributionibus exceptis*; & canonicis in Episcopi obsequio absentibus, sicut beneficiorum suorum fructus conceduntur,

ceduntur, sic Viſualia ſeu diſtributio-
nes expreſſe denegentur *c. De cetero 7.*
quantumvis Eccleſiæ Cathedralis canoni-
cus in Epifcopi ſervitio abſens Eccleſiæ
ſuæ deſervire, & propter ejus utilitatem
abſeſſe intelligatur, *can. Similiter 16. q. 1.*
& *c. Ad audientiam 15.* ubi Gloſſa ſm. &
Panormit. *n. 3.* quia non deſiderantur
horum textuum cum *c. Unico cit.* concili-
ationes. Ex variis, quibus hoc cum il-
lis in concordiam reducere Interpp. co-
nati ſunt, verifimilior eſt, quam aſſerunt
Gloſſa in *c. Unico cit. V. Utilitas in addit.*
Joan. Andr. in *c. cit. n. 4.* & Covarruvias
cit. cap. 13. n. 8. aſſerentes, diſtributio-
nes quidem beneficiatis propter Eccleſiæ
ſuæ utilitatem à divino officio abſenti-
bus non deberi ſpectatò Jure communi,
e. Cum non deceat & c. De cetero cit.
§ 1. cum ſecundùm primævam institutionem
iis tantùm debeantur, qui Divinis inter-
ſunt: hòc tamen non obſtante, ejusmodi
Utilitatis cauſà abſentibus eas deberi,
quando conſuetudine introductum eſt,
ut ex tali cauſa abſentes eas percipiant;
quam proinde conſuetudinem *c. Unico*
cit. à Bonifacio VIII. licet alias minùs
rationabiles apertè damnet, approbatam
cum DD. *cit. cenſent cit.* Azor lib. 7.
q. 14. Laiman *cap. 7. n. 3.* & Pirrhing
n. 92. in fine.

§ 2. Dubium de diſtributionibus eſt pri-
mò, an qui ex privilegio vel conſuetudi-
ne in una eadèmq; Eccleſia obtinet duo
beneficia, vg. Præpoſituram & Canoni-
catum, ſicut alicubi in Germania noſtra
ſolet, percipiat duplices diſtributiones.
Negant id Lud. Gomez *Tract. de Expe-*
ſativis n. 54. & Moneta *cit. p. 2. q. 4.*
n. 6. quòd talis non magis præſens ſit, nec
plus labore, quàm qui Præpoſitus aut Ca-
nonicus tantùm eſt. Nihilominus du-
plices ei deberi, cum Felino in *c. Cum*
olim 12. de Sent. & re judic. n. 2. Panorm.
ibid. n. 6. & aliis Interpp. defendunt

Hoieda *p. 1. de Incompat. benef. cap. 12.*
à n. 15. Covarruvias *cit. cap. 13. num. 6.*
Laiman in *c. 1. de Conſuetud. in 6. n. 7.* &
Barboſa in *c. Cum olim cit. n. 2.* Ratio
eſt; quòd quis duplici munere fungi ſi-
mul valeat, modò exercitium unius al-
terius uſum non impediatur. Cum ergo
ſe mutuo non impediatur munera & fun-
ctiones Præpoſiti & Canonici, utriusque
munere fungenti de Jure debentur utri-
que reſpondentes diſtributiones; quia
ex una, nihil prohibet plura jura & mu-
nera in eandem perſonam concurrere, ut
colligitur ex *l. Tutorem 21. ff. De his, quæ*
ut indignis &c. ex altera verò parte is,
in quem jura & munera duo concurrunt,
cenſetur jure perſonarum diverſarum, &
jure utrique competente gaudet, Barboſa
in *c. Diverſis 5. de Cleric. conjug. n. 2.*
Confirmatur; quia juxta *c. Cum olim cit.*
ſi quis in eadem Eccleſia duplicem digni-
tatem vel præbendam, vg. Præpoſitu-
ram & Canonicatum ſimul obtineat, vo-
cem in electionibus & aliis actibus capi-
tularibus duplicem habere poteſt, Gon-
zalez in *c. cit. n. 2.* Ergo etiam, qui
ſimul Præpoſitus & Canonicus eſt, in
choro præſens duplices percipiet diſtri-
butiones, præſertim poſt Tridentinum
& in Eccleſiis, in quibus tertia pars fru-
ctuum utrique tam dignitati quàm be-
neficio detracta & converſa eſt in diſtri-
butiones, ut probè obſervat Laiman *cap.*
7. cit. n. 4.

In contrarium allatum argumentum
leve eſt; quia, licet talis non magis præ-
ſens ſit phyſicè, quàm is, qui eſt Præ-
poſitus tantùm, magis tamen præſens
eſt moraliter; cum fungatur mune-
re duorum. Quod præſertim locum ha-
bet, ubi Canonici in choro præſentes
non per ſe ipſos, ſed per vicarios præſal-
lunt ex Conſuetudine: quam hac in re
ſervandam, arg. *c. Unico cit.* monet Lai-
man *l. cit.*

Dubium

53. Dubium secundò est, an distributiones, ab aliquibus propter absentiam amissæ, accrescant aliis. Sepositâ Ecclesiarum Consuetudine, quæ hac in re locum maximè habet. Affirmativam aliqui: alii Negativam tuentur, & in utramque partem allegant S. Synodum Tridentinam: quæ, sicut pro diei præsentia assignatas distributiones inter eos, qui divinis interfuerint, proportionaliter dividendas, non obscurè *Sess. 21. cap. 3. & Sess. 24. cap. 12. V. Distributiones de Reformat.* sic obventuras absentibus, si divinis interfuerint, fabricæ Ecclesiæ, vel alteri pio loco arbitriò Episcopi applicandas, decernit *Sess. 22. cap. 3. de Ref.* quæ decreta, usque non minùs inter se pugnantes DD. Opiniones in concordiam reduci satis congruè possunt auxiliò distinctionis inter tres casus.

Primò enim, si ex communibus beneficiorum redditib⁹ detracta, vel ex fundatione aut à fidelibus pro defuncti Anniversario assignata sit certa portio distribuenda inter eos, qui certa die officio Divino interfuerint, absentium portio præsentibus accrescit, secundum decreta Concilii priora, consona *Constitutioni Bonifacii VIII. relatæ c. Unic. cit. V. Statuimus*, ut cum Franco in *V. cit. n. 4. Navarro Manual. cap. 25. n. 123.* docent *citt. Azor Lib. 7. cap. 7. q. 8. in fine Covarruv. cap. 13. n. 7. Gutierrez Lib. 1. @ Canon. cap. 1. n. 106. & Moneta p. 3. q. 6. n. 16.* quorum de hoc casu sensus consentaneus est æquitati naturali; cum enim ex aliorum absentia majorem laborem subeant præsentibus, æquum est; ut, si aliud Ecclesiæ statutò vel usu receptum non sit, istorum major sit remuneratio: & in quandam illius compensationem recipiant, quod ex communibus redditibus detractum est, & si divinis interfuerint, absentibus obveniret.

Secundò, si ex redditibus certarum dignitatum, officiorum, vel præbendarum propriis & separatis detracta sit aliqua pars, eas dignitates, officia &c. obtinentibus pro præsentia distribuenda, illorum absentium portio aliis præsentibus non accrescet, sed Fabricæ Ecclesiæ, vel alteri loco pio erit applicanda, juxta ejusdem Concilii posterius decretum, *citt. Azor q. 8. pr. Laiman cit. c. 7. n. 5. & Moneta q. 9. n. 29. & 35.*

Tertiò, si massa aliqua habeatur, ex qua certa aliqua portio, vg. medius florenus ei, qui solenni Missæ: & certi aliquot nummi ei, qui Matutino aut Vesperis interest, dandi sint, absentium portio apud massam Ecclesiæ in ejus utilitatem convertenda remanebit, *citt. Gutierrez n. 106. in fine & Garcias p. 3. de Benef. cap. 2. n. 444.*

Dubium tertiò est, an distributiones absentium, quæ accrescunt præsentibus, illis remitti valeant ab istis. *Remitti*, inquam: non postquam ab his perceptæ, & ipsis plenè quæsitæ ac possessæ jam sunt, absentibus liberaliter donari; hoc enim non prohibet Tridentinum *Sess. 24. cap. 12. V. Distributiones cit.* Sed tantum remissionem, quæ vg. capitulares præsentibus sibi obventuras absentium distributiones istis remitterent: & collusionem, quæ vg. iidem, interveniente aliquâ conventionem vel sub spe remissionis mutue eas his remitterent: quæ *V. cit.* non prohibita duntaxat, sed irritata quoque est; ut distributiones ab eo, cui remissæ sunt, salvâ conscientia nequeant retineri, sed Ecclesiæ fabricæ vel alteri loco pio sint restituendæ: prout declaratum, testis est *citt. Garcias n. 431.* Ratio, quæ ad hoc decernendum S. Synodi PP. permovit, ea fuit; quòd, tali remissione permisâ, occasio daretur canonicis officia divina negligendi sub

- spe remissionis seu condonationis & recuperationis distributionum amissarum.
57. Dubium quartò est, an ex iustis infirmitatis, corporalis Necessitatis, vel evidentis Ecclesiæ Utilitatis causâ absens perinde, ut personaliter præsentis, lucratur distributiones eorum, qui illegitimè absunt. Affirmativam enim suadere videtur ratio, partim; quòd iustâ causâ absens Jure habeatur pro præsentis; ut proinde ipsi non minus quàm aliis personaliter præsentibus distributiones illegitimè absentium accrescant; quia hæc isdem, qui proprias percipiunt, concessæ videntur à Tridentino *Sess. 21. cap. 3. & Sess. 24. cap. 12. & V. Statuimus eitt.* partim verò; quòd absentibus ex iustâ causa concedantur distributiones, quas perciperent, si Divinis interessent. Cum ergo, si his interessent, perciperent distributiones absentium, has etiam percipient legitimè absentes: quod praxi Ecclesiarum Hispaniæ confirmat Palao *cit. disp. 3. p. 8. n. 7.* qui tamen *n. 8.*
58. Negativam Jure spectatò tanquam probabiliorem præfert cum Bonacina *disp. 2. de Horiæ Canon. q. 7. p. 1. in fine*, quam

cum Barthol. à S. Fausto *Lib. 3. de Horiæ Canon. q. 91.* etiam tuetur Barbosa *de Canon. & dignit. cap. 22. n. 19.* Ratio est; quòd his illegitimè absentium distributiones accedere expressè non statuatur *c. Unic. cit.* neque etiam *citt.* decretis Concilii Tridentini: à cujus Interpp. Cardinalibus absentium distributiones deservientibus, quales non sunt, qui infirmitatis aliæve etiam iustâ causâ absunt, accrescere, declaratum est apud Garciam *cap. 2. n. 465.* Unde inferunt, illas his non adstruendas, partim; quòd privilegium, vi cujus ex iustâ causâ absentes distributiones percipiunt, cedat in diminutionem cultûs Divini, ad quem augendum illæ sunt introductæ; atque idcirco, tanquam odiosum, ad participationem distributionum per illegitimam absentiam amissarum non sit extendendum, *arg. Reg. Odia 15. in 6.* partim verò; quòd, cum majorem laborem ex aliorum, absentia subeant, & istorum vice fungantur verè, & non fictè tantum præsentis, id quod absentes non percipiunt, verè, non fictè præsentibus accrescere conveniens sit,

TITULUS V.

De Præbendis & Dignitatibus.

Clericis in Ecclesiis suis residentibus suoque fungentibus officio, ut de Altari, cui inserviunt, vivant, atque ob inopiam ad viliora munera non facile abstrahantur, conferuntur Præbendæ &

Dignitates: quorum nominum priorum generatim acceptò & præsentis Rubricæ inferiora: posteriori verò majora beneficia Ecclesiastica intelliguntur, Barbosa *ad hanc Rubr. n. 6.* & ibi Pirrhing *n. 1.*

ARTICU-